

Declarația miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene, adoptată la Copenhaga, în 29-30 noiembrie 2002, privind întărirea cooperării europene în domeniul educației și formării profesionale

“Declarația de la Copenhaga”

Pe parcursul anilor, cooperarea la nivel european în domeniul educației și formării a jucat un rol decisiv în crearea viitoarei societăți europene.

În Europa, evoluțiile economice și sociale din ultimul deceniu au demonstrat necesitatea crescândă a unei dimensiuni europene a educației și formării. Mai mult, tranziția către o economie bazată pe cunoaștere, capabilă de creștere economică durabilă, cu locuri de muncă mai multe și mai bune, cu un grad mai mare de coeziune socială, creează noi provocări în domeniul dezvoltării resurselor umane.

Extinderea Uniunii Europene adaugă o nouă dimensiune și noi provocări, oportunități și cerințe activității din domeniul educației și formării. Este deosebit de important ca statele candidate la aderare să fie chiar de la bun început integrate în calitate de parteneri în viitoarea cooperare în inițiativele din domeniul educației și formării la nivel european.

Dezvoltarea succesivă a programelor europene de educație și formare a reprezentat un factor esențial în îmbunătățirea cooperării la nivel european.

Declarația de la Bologna privind învățământul superior, din iunie 1999, a marcat inițierea unei noi cooperări susținute în acest domeniu.

Consiliul European de la Lisabona, din martie 2000, a recunoscut importanța rolului educației ca parte indispensabilă a politicilor sociale și economice, ca instrument pentru consolidarea competitivității Europei pe plan mondial și ca garanție a asigurării coeziunii societăților noastre și a dezvoltării depline a cetățenilor acestora. Consiliul European a stabilit obiectivul strategic potrivit căruia Uniunea Europeană urmează să devină cea mai dinamică economie bazată pe cunoaștere din întreaga lume. Dezvoltarea unui sistem de educație și formare profesională de înaltă calitate reprezintă un element crucial și indispensabil al acestei strategii, în special în ceea ce privește promovarea incluziunii sociale, a coeziunii, mobilității, capacității de angajare și a competitivității.

Raportul referitor la “Obiectivele concrete viitoare ale sistemelor de educație și formare”, adoptat de Consiliul European de la Stockholm, în martie 2001, a identificat noi domenii de acțiune comună la nivel european în vederea atingerii obiectivelor stabilite la Consiliul European de la Lisabona. Aceste domenii se bazează pe trei obiective strategice ale raportului – îmbunătățirea calității și eficacității sistemelor de educație și formare din Uniunea Europeană, facilitarea accesului tuturor indivizilor la sistemele de educație și formare și deschiderea în mai mare măsură către lume a sistemelor de educație și formare.

În Barcelona, în luna martie 2002, Consiliul European a aprobat Programul de urmărire a rezultatelor Raportului referitor la obiective, care solicita ca educația și formarea în Europa să devină un punct de referință din punct de vedere calitativ la nivel mondial, până în anul 2010. Mai mult, sublinia necesitatea unor acțiuni viitoare pentru introducerea unor instrumente care

să asigure transparența diplomelor și a calificărilor, inclusiv promovarea unor acțiuni similare cu procesul de la Bologna, însă adaptate domeniului educației și formării profesionale.

Ca răspuns la mandatul de la Barcelona, Consiliul Uniunii Europene (Educație, Tineret și Cultură) a adoptat la 12 noiembrie 2002, o Rezoluție privind întărirea cooperării în domeniul educației și formării profesionale. Această rezoluție invită statele membre și Comisia, prin prisma responsabilităților care le revin acestora, să implice țările candidate și statele EFTA-EEA, precum și partenerii sociali, în promovarea unei cooperări susținute în domeniul educației și formării profesionale.

Strategiile privind învățarea pe tot parcursul vieții și mobilitatea sunt esențiale pentru a promova capacitatea de angajare, cetățenia activă, incluziunea socială și dezvoltarea personală¹. Dezvoltarea unei Europe bazate pe cunoaștere și asigurarea faptului că piața muncii din Europa este deschisă tuturor reprezintă o provocare majoră pentru sistemele de educație și formare profesională din Europa și pentru toți actorii implicați. Același lucru este valabil și pentru nevoia acestor sisteme de a se adapta permanent la noile evoluții și cerințe în continuă schimbare ale societății. O întărire a cooperării în domeniul educației și formării va reprezenta o contribuție însemnată pentru asigurarea succesului extinderii Uniunii Europene și pentru realizarea obiectivelor identificate de Consiliul European la Lisabona. Cedefop și Fundația Europeană pentru Formare sunt organisme importante în sprijinirea acestei cooperări.

Rolul vital al partenerilor sociali în dezvoltarea socio-economică este reflectat atât în contextul dialogului social european, cât și în cel al cadrului de acțiuni al partenerilor sociali europeni vizând dezvoltarea pe tot parcursul vieții a competențelor și a calificărilor, adoptat în martie 2002. Partenerii sociali joacă un rol indispensabil în dezvoltarea, validarea și recunoașterea competențelor și a calificărilor profesionale la toate nivelurile și sunt parteneri în promovarea cooperării susținute în acest domeniu.

Următoarele priorități majore vor fi urmărite prin cooperarea susținută din domeniul educației și formării profesionale²:

Dimensiunea europeană

- Consolidarea dimensiunii europene în domeniul educației și formării profesionale, cu scopul îmbunătățirii unei cooperări mai strânse care să faciliteze și să promoveze mobilitatea și dezvoltarea cooperării inter-instituționale, parteneriatele și alte inițiative transnaționale, toate acestea în scopul creșterii vizibilității domeniului educației și formării profesionale europene în context internațional, astfel încât Europa să fie recunoscută ca punct de referință la nivel mondial pentru cei care învață.

Transparență, informare și orientare

- Creșterea transparenței în domeniul educației și formării profesionale prin implementarea și raționalizarea rețelelor și a mijloacelor de informare, inclusiv integrarea într-un cadru unic a

---

¹ Priorități identificate în Rezoluția privind învățarea pe tot parcursul vieții, adoptată de Consiliul Uniunii Europene (Educație și Tineret), la data de 27 iunie 2002

² Priorități identificate în Rezoluția privind promovarea cooperării susținute la nivel european în domeniul educației și formării profesionale, aprobată de Consiliul Uniunii Europene (Educație, Tineret și Cultură), la data de 12 noiembrie 2002

instrumentelor existente, precum CV-ul european, suplimentele de certificat sau la diplomă, cadrul european comun de referință pentru limbi străine și EUROPASS.

- Consolidarea, în statele membre, la toate nivelurile de educație, formare și ocupare, a politicilor, sistemelor și practicilor care sprijină informarea, consilierea și orientarea, în special în ceea ce privește accesul la procesul de învățare, educație și formare profesională, și transferabilitatea și recunoașterea competențelor și a calificărilor, pentru a veni în sprijinul mobilității geografice și ocupaționale a cetățenilor din Europa.

Recunoașterea competențelor și a calificărilor

- Cercetarea modalităților în care transparența, comparabilitatea, transferabilitatea și recunoașterea competențelor și/sau a calificărilor, între diferite țări și la diferite niveluri, pot fi promovate prin elaborarea nivelurilor de referință, a principiilor comune pentru certificare și prin măsuri comune, inclusiv printr-un sistem de transfer de credite în domeniul educației și formării profesionale.
- Creșterea sprijinului acordat dezvoltării competențelor și calificărilor la nivel sectorial, prin revitalizarea cooperării și coordonării, în special prin implicarea partenerilor sociali. Mai multe inițiative bilaterale, multinaționale sau la nivel comunitar, inclusiv cele deja identificate în diferite sectoare cu scopul recunoașterii reciproce a calificărilor, ilustrează această abordare.
- Elaborarea unui set comun de principii privind validarea rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale, în scopul asigurării unei mai mari compatibilități între abordările din țări diferite și la diferite niveluri.

Asigurarea calității

- Promovarea cooperării în domeniul asigurării calității, punându-se accentul în mod deosebit pe schimbul de metode și modele, precum și pe criterii și principii comune ale calității în educația și formarea profesională.
- Luarea în considerare a nevoilor de învățare ale profesorilor și formatorilor care operează în toate formele de educație și formare profesională.

Următoarele principii vor sta la baza cooperării susținute în domeniul educației și formării profesionale:

- Cooperarea se va baza pe obiectivele pentru anul 2010, stabilite de Consiliul European în conformitate cu planul detaliat de activități și în continuarea Raportului referitor la obiective, în scopul asigurării coerenței cu obiectivele stabilite de Consiliul Uniunii Europene (Educație, Tineret și Cultură).
- Măsurile vor fi voluntare și dezvoltate în principal prin intermediul unei cooperări de la nivelurile inferioare către cele superioare.
- Inițiativele trebuie să fie focalizate pe nevoile cetățenilor și ale organizațiilor beneficiare.
- Cooperarea trebuie să fie una integratoare și să implice statele membre, Comisia, statele candidate, statele EFTA-EEA și partenerii sociali.

Vor trebui luate următoarele măsuri de urmărire a rezultatelor acestei declarații, pentru a asigura o implementare eficace și încununată de succes a cooperării europene susținute în domeniul educației și formării profesionale:

1. Implementarea unei cooperări susținute în domeniul educației și formării profesionale va deveni treptat o componentă a procesului de urmărire a rezultatelor Raportului referitor la obiective. Comisia va reflecta această abordare integrată în rapoartele sale adresate Consiliului Uniunii Europene (Educație, Tineret și Cultură) în cadrul calendarului de lucru deja stabilit pentru activitățile din cadrul Raportului referitor la obiective. Scopul este acela de

a integra complet activitățile de urmărire a rezultatelor cooperării susținute din domeniul educației și formării profesionale în activitatea de urmărire a rezultatelor Raportului referitor la obiective.

2. Grupul de lucru existent la nivelul Comisiei, căruia i se va acorda un statut similar cu cel al grupurilor de lucru stabilite ca urmare a Raportului referitor la obiective, incluzând în viitor statele membre, statele EFTA-EEA, statele candidate la aderare și partenerii sociali europeni, își va continua activitatea în vederea asigurării eficacității implementării și coordonării procesului de cooperare susținută în domeniul educației și formării profesionale. Întâlnirile informale ale Directorilor Generali pentru Formare Profesională, care au contribuit la lansarea acestei inițiative la Bruges, în anul 2001, vor juca un rol important în animarea și orientarea activităților ulterioare.

3. În acest cadru, de acum și până în 2004, atenția se va concentra inițial pe domenii concrete în care activitățile au început deja, de exemplu, elaborarea unui cadru unic pentru asigurarea transparenței, transferul de credite în educația și formarea profesională și elaborarea instrumentelor pentru asigurarea calității. Alte domenii, care vor fi în scurt timp incluse ca elemente componente ale activității de urmărire a rezultatelor Raportului referitor la obiective, organizate în opt grupuri de lucru și un grup indicator, vor fi: orientarea pe tot parcursul vieții, învățarea în contexte non-formale și formarea profesorilor și a formatorilor în domeniul educației și formării profesionale. Comisia va face referire la progresul înregistrat în cadrul acestor activități în raportul său menționat la punctul 1.

Miniștrii responsabili cu educația și formarea profesională și Comisia Europeană au confirmat necesitatea asumării obiectivelor și priorităților de acțiune stabilite în această declarație și a participării în cadrul unei cooperări susținute în domeniul educației și formării profesionale, care să includă partenerii sociali. În următorii doi ani, va avea loc o întâlnire pentru a analiza progresul înregistrat și a formula recomandări privind prioritățile și strategiile.